

IUFRO Svetovni gozdarski kongres 2024 v Stockholmu na Švedskem

Konec junija je bil vedno bližje, v e-poštne predale prijavljenih je letelo vedno več sporočil organizatorjev, ki so postajala vse bolj navdušena. Svet se zbere v Stockholmu je bil eden od sloganov letošnjega IUFRO svetovnega kongresa 2024, ki je tokrat potekal v švedski prestolnici.

IUFRO (International Union of Forest Research Organisations) je neprofitna, nevladna organizacija, ki povezuje gozdarske raziskovalce iz različnih držav in strokovnih področij. Ustanovljena leta 1892 danes povezuje več kot 630 različnih organizacij in 15.000 raziskovalcev iz skoraj 120 držav. Odprta je za vse, ki se ukvarjajo s preučevanjem gozdov in podobnimi temami, in je prostor za srečevanje, povezovanje, deljenje idej in spodbujanje sodelovanja. Letno se v okviru organizacije po celem svetu zvrsti v povprečju

okoli 70 dogodkov na različne tematike, vsake štiri do pet let pa svetovni kongres, na katerem se zberejo raziskovalci in zainteresirani z vsega sveta.

Letošnji že šestindvajseti svetovni kongres je pod naslovom Gozdovi in družba do 2050 privabil več kot 4.200 udeležencev iz 103 držav. Tekom enega tedna je postregel z mnogo različnimi predavanji, pogovori, predstavitvami, stojnicami in tudi ekskurzijami, hkrati pa bil enkraten prostor za vzpostavljanje stikov z ljudmi iz bližnjih in daljnih krajev.

V švedsko prestolnico se je IUFRO svetovni kongres vrnil po skoraj stotih letih – nazadnje je bil tu leta 1929. Prizorišče Stockholmsmässan je največja konferenčna zgradba v Skandinaviji, a je kljub velikemu številu udeležencev in dogodkov nekoliko presegala potrebe kongresa, del stavbe je

Slika 1: Na svetovnem gozdarskem kongresu IUFRO 2024 so imeli predavanja številni Slovenci, med njimi tudi dr. Anže Japelj iz GIS (foto: B. Rantaša).

ostal zaprt in skrit očem udeležencev. V osrednjem prostoru je bilo nameščenih nekaj šotorov iz lesnih vlaken, pod njimi pa tematsko umestne klopi iz hlodov, kjer si si lahko odpočil po celem dnevu tekanja od ene konferenčne dvorane do druge. Razstavni prostor je prežemal vrvež ljudi, ki so obiskovali stojnice ter klepetali ob kavi. Umik od množice in sprostitev sta omogočala tiha soba za meditacijo in majhen park ob sami stavbi.

Program kongresa je bil zelo pester. Vsak od petih glavnih dni je imel dodeljeno temo, ki je bila nekoliko bolj poudarjena (gozdovi za trajnostne družbe, krepitev odpornosti gozdov na in prilagajanje na stres, odgovorna gozdarska bioekonomija, biotska pestrost gozdov in ekosistemske storitve, gozdovi za prihodnost), vendar to ni izključevalo vsebin, ki so bile od dnevne teme nekoliko bolj oddaljene. Zastopane so bile tematike vseh devetih IUFRO sekcij (gojenje gozdov, fiziologija in genetika, gozdna tehnika in ekonomika, spremljanje, modeliranje in upravljanje gozdov, gozdni proizvodi, socialni vidiki gozdov in gozdarstva, varstvo gozdov, gozdno okolje, gozdarska politika in ekonomika) in mnogih podsekcij. Veliko je bilo govora tudi o družbenih vidikih gozdov, vlogah žensk, mladih, manjšin in tradicionalnega znanja.

Tekom kongresa se je zvrstilo 186 tehničnih sej s 1607 kratkimi predavanji, 211 sklopov predstavitev s posterji s skupno 1471 predstavitevami, pet plenarnih sej s po dvema osrednjima govorcema, 30 subplenarnih sej in 7 vzporednih dogodkov. Tako navržene številke same po sebi povedo bolj malo, vendar nekoliko osvetlijo razsežnost prireditve. Dogajanje se je začelo ob osmi uri zjutraj in se končalo ob šestih popoldne, vmes pa smo imeli udeleženci praktično ves dan ob istih terminih sočasno na izbiri več kot dvajset možnosti, kje bomo in kaj bomo poslušali, poleg samih sej in predstavitev pa so bile tu še dejavnosti na razstavnem prostoru. Tehničnih sej je potekalo po trideset vzporedno, predstavitev s posterji po osemindvajset naenkrat. Nemogoče je bilo biti povsod, kjer bi si želel biti, vendar je bilo toliko zanimivega, da to ni preveč zmotilo. Seveda pa se je vsak sam odločil, ali bo ves čas namenil kongresnemu dogajanju ali pa se raje družil s kolegi z drugega konca sveta ter si ogledal mesto Stockholm.

Seje in predstavitve seveda niso bile vse, na razstavnem prostoru je bilo na ogled 68 stojnic različnih podjetij in organizacij, npr. CIFOR-ICRAF, FSC, ITTO, univerz, založniških hiš, WWF, raziskovalnih inštitutov in drugih, seveda pa ni manjkala niti stojnica organizatorjev prihodnjega kongresa v Keniji. Kar nekaj pozornosti je pritegnila stojnica podjetja AirForestry, na kateri je stal orjaški brezpilotni letalnik, ki je v premeru meril nekaj metrov. Podjetje izvaja redčenja s pomočjo letalnikov na baterije, s čimer naj bi zmanjšali ogljični odtis.

Nedaleč od stojnic sta se nahajali še dve manjši prizorišči. Na odru za inovacije so se menjavale predstavitve raznoraznih izdelkov in pogledov na razvojne trende, v areni zelenih delovnih mest pa so potekali pogovori z delodajalci in mladimi ter debate na temo izobraževanja in kako privabiti kakovosten kader v gozdarski sektor. Veliko vlogo pri tem je imela tudi IFSA, mednarodna zveza študentov gozdarstva, ki je na kongresu zastopala mlade. Od okoli 4.200 udeležencev je bilo okrog 700 študentov.

Poleg stojnic je razstavni prostor nudil tudi nekaj miz in kotičkov, kamor si se lahko umaknil na klepet s starimi ali novimi znanci. Vsi so bili zelo odprti in pripravljeni na pogovor, ne glede na to, ali so bili raziskovalci, študentje, profesorji, direktorji, člani nevladnih organizacij ali predstavniki tega in onega. Dogodek, na katerem se zberejo ljudje z vsega sveta, je bil res enkratna priložnost za spoznavanje drugih kultur ter gozdarstva in praks drugih držav. Kako je bolje izvedeti kaj o tem kot iz prve roke?

Zaradi geografske bližine se je tokratnega IUFRO svetovnega gozdarskega kongresa udeležilo tudi veliko slovenskih gozdarskih raziskovalk in raziskovalcev, našli smo jih preko 20. Slovenci smo na kongresu imeli številne vloge - sodelovali smo kot organizatorji različnih sekcij (eno je organiziral tudi projekt LIFE SySTEMiC) in kot člani mednarodnih gozdarski teles, tako v IUFRO kot širše, imeli smo številna predavanja in predstavitve e-plakatov. Dr. Marjana Westergren je sodelovala kot članica znanstvenega odbora kongresa, od domačih gozdarskih funkcionark pa se je kongresa udeležila direktorica Gozdarskega inštituta Slovenije dr. Nike Krajnc.

Gozdarstvo v času in prostoru

Eden od kongresnih dni je bil namenjen izključno ekskurzijam. Na izbiro je bilo štirinajst različnih ekskurzij, ki so vse potekale istočasno, posvečene pa so bile različnim temam od tehnologij pridobivanja lesa, varstva gozdov in hidrologije pa do odnosa lokalnih skupnosti do podnebnih sprememb. Udeleženci smo se lahko bolje spoznali s švedskim gozdarstvom, njihovimi sistemi upravljanja gozdov, perečimi težavami, različnimi praksami in izkušnjami. Poleg tega je bil celodnevni izlet dobra priložnost za vzpostavljanje novih poznanstev in prijetno druženje v sončnem vremenu.

Ob tolikšnem dogajanju, ob katerem človek kar izgubi občutek za čas, je zaključek kongresa prišel iznenada. Še zadnji nagovori, podelitve nagrad, vložki kulturnega programa z nepogrešljivo ABBA glasbo. S svoje funkcije se je poslovil zdajšnji predsednik IUFRO John Parrota, njegovo vlogo je prevzela Daniela Kleinschmit, prva predsednica v zgodovini zveze. Kot kratek povzetek dognanj

kongresa je bila predstavljena IUFRO izjava (IUFRO Stockholm Congress Statement), ki je eden od pomembnejših sadov svetovnega kongresa. IUFRO v njej poudarja nujno, da se soočimo s prepletom problemov podnebnih sprememb, izgube biotske pestrosti, degradacije ekosistemov, onesnaževanja okolja ter povečujoče družbene neenakosti. Izpostavlja velik pomen gozdov za ljudi in naše zdravje, potrebo po povezovanju, dobri komunikaciji, sodelovanju in upoštevanju mnogih vidikov gozdov pri oblikovanju trajnostne politike in odgovorni rabi gozdnih virov. Poudarja, da je znanost skupaj s tradicionalnim znanjem dobra podlaga za sprejemanje pravih odločitev v prihodnosti, ter opozarja na velik pomen vključenosti mladih in dobrega izobraževanja. IUFRO v izjavi poziva vse, da ravnaajo odgovorno v svoji vplivni sferi, še posebej pa odločevalce, upravljavce gozdov ter predstavnike podjetij, naj se trudijo krepiti odpornost gozdov, ohranjajo in krepijo družbene vrednote gozdov za trajnostne

Slika 2: Skupinska fotografija »slovenske delegacije« na IUFRO 2024 (foto: G. Oblišar).

družbe, si prizadevajo za večjo vlogo gozdvov in njihovih produktov v odgovorni krožni bioekonomiji in k nenehnemu posodabljanju gozdarske in sorodnih znanosti. Pri tem naj se opirajo na znanja, dognanja, izkušnje in predloge znanosti.

Zadnja govorka na zaključni prireditvi je bila vodja organizacijskega komiteja prihodnjega kongresa, ki bo leta 2029 v Keniji. To bo prvič v zgodovini IUFRA, da bo kongres potekal na afriških tleh. Vsi navzoči smo bili prijazno povabljeni, da se ga udeležimo ter si tudi vzamemo nekaj več časa za ogled države, sploh pa njihove krasne narave. »Sicer moramo to še dokončno dokazati, vendar je Kenija domovina človeka. Vedno ste dobrodošli doma.«

S tem se je teden trajajoč kongres tudi dokončno zaključil. Vsekakor je bil pester, pisan in poln novih spoznanj in kot celota dragocena izkušnja. Znova smo se razpršili vsak na svoj konec sveta, z novimi znanji, idejami in prijateljstvi. Od marsikoga smo se poslovili z mislijo, da se morda vidimo čez pet let v Keniji. Morda pa res!

Tadeja PEPELNJAK, Boris RANTAŠA